

מסורת הש"ס

א) וְלָקַחְתָּ פֶּה: פו. כמובט כו.א. ג) וְלַעֲלֵל עַ. וס"ג. ג) וּמִצִּים ח: ד) (וְלַעֲלֵל עַל. ע"ש פסחים זו. ע"ש. א) וְלַעֲלֵל נד: וס"ג. ו) ע"י מוס' ב"מ נג. ד"ה וְהָן נִכְסֵי ומוס' לַעֲלֵל עַ. ד"ה נִכְסֵי. ז) וְלַעֲלֵל ע: וס"ג. ח) שבת כה. כבודות לד. ט) וְשָׁבַת כו.א. י) מכות י"ד: יא) וְנִמְדַּבֵּר יט. ט) וְדָן עג.:

»
»

תורה אור השלם

1. איש איש מִזֶּרַע אֲהֲרֹן וְהָיוּ צָרָע אוּ זָב בְּקִדְשֵׁים לֹא יֵאָכֵל עַד אֲשֶׁר יִטְהַר וְהִנָּגַע בְּכֵל טָמֵא נָפֵשׁ אוֹ אִישׁ אֶחָד תַּצֵּא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַּת זָרָע: ויקרא כב ד
2. אֵל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא וּבִשְׁל מִבִּשְׁל בְּמִים כִּי אִם צֵלִי אֶשׁ רָאשׁוֹ עַל כִּרְצֵיו וְעַל קִרְבּוֹ: וְלֹא תוֹחֲרוּ מִמֶּנּוּ עַד בִּקֵּר וְהִתָּהַר מִמֶּנּוּ עַד בִּקֵּר בְּאֵשׁ תִּשְׂרֹפֶה: שמות יב ט-י

3. לֹא אֲכָלְתִּי בְּאֵני מִמֶּנּוּ וְלֹא בִעֲרֵתִי מִמֶּנּוּ טָמֵא וְלֹא נָתַתִּי מִמֶּנּוּ לְמַת שְׁמוּעָתִי בְּקוֹל יְיָ אֱלֹהֵי עֲשִׂיתִי כְכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתֵנִי: דברים יד יד
4. וְיִדְבֹּר יְיָ אֶל אֲהֲרֹן וְאֵני הִנֵּה נָתַתִּי לָךְ אֶת מִשְׁמֶרֶת תְּרוֹמַתוֹ לְכֹל קֹדֶשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָךְ נִתְּנִים לְמִשְׁחָה וּלְבִנְיָד לָקַח עֹלָם: במדבר יח ח

»
»

הגהות הב"ח

א) גמ' בהמה למה לי (אבל) מעשר חז"מ. וי"צ ס"א ודלמא מעשר ר"י (ב) תוס' ד"ה הכי גרס וכו' ומחוסר כפורים יבשר כ"ל ותיבת לא נחתק: (ג) ד"ה מה וכו' שכן פנקע"ב כ"ל וזות סמ"ך נחתק: (ד) ד"ה חד וכו' ומכורים דלעיל קאי כ"ל ותיבת דכתב נחתק: (ה) ד"ה ליקח וכו' הכא הכי פריך:

»
»

הגהות הגר"א

[א] גמ' (דפליג עליה דר' עקיבא) חל"מ (וכמה דמקו כזה המפרשים):

»
»

הגהות מהר"ב רינשבורג

[א] תוס' ד"ה חד לגופיה וכו'. י"צ ע' מנחת נח ע"כ מוס' ד"ה אין לוקח וכו' ודו"ק:

הערל פרק שמיני יבמות

ונוהגין. תרומה וזכורים בשאר שני שבוע בכל שנות השמיטה אבל **מעשר שני** אין נוהג בג' וכו': ור' **מאיר** **היא דאמר**. בפרק יש מותרות (לקמן פה): מעשר ראשון אסור לזרים הלכך לענין ערלות נמי חמור: **אונן מוסר צפרה**. דקדשי צדק הבית היא ולא קדשי מזבח ומלינו טבול יום מותר בה

וכל שכן אונן: **מחוסר צפרה**. טומאה דבעיא קרבן כל שלא הביא כפרתו אסור בה למחוסר מעשה הוא וכמי בטומאתו עליו דמי וכל שכן טבול יום דילה דליכא תרמי אבל טבול יום דטומאת מת ושרץ מותר בה דשמעא ממילא ערצא ולא מחוסר מעשה הוא הלכך כי כתיב **והזה הטהור על הטמא טהור מכלל שהוא טמא** למישרי טבול יום אתא ולא מחוסר כפורים: ואם **איסא**. דערל מותר במעשר ליתמי וערל אסור בתרומה ומותר צפרה ובמעשר כדאמר לעיל (דף עג:). ערל שהיה הזאתו כשרה ומדלל תניה שמע מינה משום מעשר הוא דשצקה: **תנא דבי ר' עקיבא** **היא**. דאסר ליה נמי צפרה כדתני לעיל (סס) טומטוס שקידש קדושו פסול ואוקמינן כרבי **עקיבא: ומאן תנא**. דלעיל דלכשר ערל צפרה ופליג עליה דרבי **עקיבא** דקדמני לעיל (סס) ערל שהיה הזאתו כשרה: הכי גרסינן **תנא דיוסף הכנזי** **היא**. ת"ק דיוסף הכנזי היא דאמר מחוסר כפורים כשר צפרה והא מתניתא דאוקמינא כרבי עקיבא קתני מחוסר כפורים פסול צפרה וכי היכי דפליג אאמחוסר כפורים איכא למימר דליהו פליג נמי עליה צערל לעיל:

הכי גרסינן בתוספתא (דפרה פ"ד ה"צ) **שרפא אונן ומחוסר כפורים כשרה יוסף הכנזי אומר אונן כשרה מחוסר כפורים פסולה ואף כרבי יצחק סבר ערל אסור במעשר דא"ר יצחק מגין לערל שאסור במעשר נאמר מכמו במעשר ונאמר ממנו בפסח מה מכמו האמור בפסח ערל אסור בו אף ממנו האמור במעשר ערל אסור בו מופני דאי לא מופני איכא למיפרך מה לפסח שכן חייבין עליו משום פיגול ונותר וטמא לאיי אפנויי מופני מאי מופני ^אאמר רבא א"ר יצחק תליתא ^בממנו כתיבי בפסח חד לגופיה וחד לגזירה שוה וחד למאן דאמר בא הכתוב ליתן לך עשה אחר לא תעשה ^האידי דכתיב וחד כתיב נמי ממנו ולמאן דאמר ליתן לו בקר שני לשריפתו אידי דכתיב עד בקר כתיב נמי ממנו תליתא ^גממנו כתיבי במעשר חד לגופיה וחד לדרכי אבהו א"ר יוחנן וחד לדרייש לקיש דאמר ריש לקיש א"ר סמיא מגין למעשר שני שנשטמא שמותר לסוכו שנאמר ^דולא נתתי ממנו למת למת הוא דלא נתתי הא לחי דומיא דמת נתתי איזה דבר ששוה בחיים ובמתים הוי אומר זו סיבה מתקופה לה מר זוטרא ^הואימא ליקח לו ארון ותכריכים אמר רב הונא בריה דרב יהושע ממנו מגופו רב אשי אמר לא נתתי דומיא דלא אבלתי מה להלן מגופו אף כאן מגופו ואכתי מופנה מצד אחד הוא הניחא למאן דאמר ^ולמדיו ואין משיבין אלא לכמ"ד למדיו ומשיבין מאי איכא למימר הך דרבי אבהו מדרב נחמן אמר רבה בר אבהו נפקא ^זדאמר רב נחמן אמר רבה בר אבהו מאי דכתיב ^חואני הנה נתתי לך את משמרת תרומותי ^טבשתי תרומות הכתוב מדבר אחת תרומה מטהורה ואחת תרומה טמאה ואמר רחמנא לך שלך תהא להסקה תחת תבשילך: וכל הטמאים כו': מנא הני מילי א"ר יוחנן משום ר' ישמעאל אמר קרא **י'איש איש מזרע אהרן** והוא צדוע או זב וגו' ^יאי זהו דבר ששוה ורבענן היא בהמפלת במס' נדה (דף כג:). סך דרבי אבהו.**

הערל פרק שמיני יבמות

עד.

אונן מותר בפרה. דלא גרע מטבול יוס ואע"ג דאונן אסור במעשר וטבול יוס מותר היינו לאכילה אבל לנגיעה תרוייהו שרי: **הכ' גרים בקונט'** **שרפת אונן** ומחוסר כפורים כשרה וגרים נמי תנא דיוסף הבבלי היא. ומדקדק דמדפליג אתנא דלעיל במחוסר כפורים הוא הדין צערל דכשר וקשה

לר"י דמה ענין זה אלל זה דמשום דמכשר במחוסר כפורים (א) לא יכשר צערל ועוד דלייתי מצרייתא דלעיל דמכשרא צהדיא ערל או מדרבי אליעזר דריש פירקין (דף ע). דלא מרבה ערל כי טמא ולספרים דגרסי הכא שרפת ערל ומחוסר כפורים פסולה יוסף הכנזי אומר ערל כשרה מחוסר כפורים פסולה וגרסינן יוסף הכנזי היא הוה ניחא דמייתי מהכא ולא מההיא דלעיל דניחא ליה לאיתויי שם התנא דמכשר צהדיא אבל אמר ר"י דאי אפשר לגרוס כן דפס"צ דזנחים (דף פ:). מוכח דיוסף הכנזי ורבענן פליגי במחוסר כפורים וגרסינן נמי אונן במקום ערל ואר"י דאי הוה גרסינן כגירסת הקונט' והוה גרסינן כאן ובזנחים (דף פ:). ערל צהדי אונן הוה ניחא: **מה צפסח בו'**. ה"מ למימר שכן (א) פנקע"ב:

חד לגופיה. [א] אל תאכלו ממנו נא דאי לא כתב ממנו ה"א דלחמות ומכורים (ו) דכתב לעיל קאי: **מגין למעשר שני שנשטמא שמותר לסוכו**. דס"ד דאסור משום שמצער בטומאה: **לריקח לו ארון ותכריכים**. אע"ג דצהדיא דרשי' ליה

להכי במס' מעשר שני (פ"ה מ"ז) הכא (ט) פריך דלמא דוקא להכי הוא דאתא אבל סיכה אסורה לפי שמצערו בטומאה ומשני דממנו מגופו דמשמע נמי סיכה: **תהא להסקה תחת תבשילך**. אע"ד דנפרק כל פסולי המוקדשים (בטורות דף לה. וסס) מוקי לה בתרומה תלויה דבעיא שימורי במסקנא לא קאי התם הכי א"י התם דריש ממשמרת דלא קאי אטמאה אבל נך קאי אכולהו תרומות: אינה

שוה וחד למאן דאמר בא הכתוב ליתן לך עשה אחר לא תעשה ^האידי דכתיב וחד כתיב נמי ממנו ולמאן דאמר ליתן לו בקר שני לשריפתו אידי דכתיב עד בקר כתיב נמי ממנו תליתא ^גממנו כתיבי במעשר חד לגופיה וחד לדרכי אבהו א"ר יוחנן וחד לדרייש לקיש דאמר ריש לקיש א"ר סמיא מגין למעשר שני שנשטמא שמותר לסוכו שנאמר ^דולא נתתי ממנו למת למת הוא דלא נתתי הא לחי דומיא דמת נתתי איזה דבר ששוה בחיים ובמתים הוי אומר זו סיבה מתקופה לה מר זוטרא ^הואימא ליקח לו ארון ותכריכים אמר רב הונא בריה דרב יהושע ממנו מגופו רב אשי אמר לא נתתי דומיא דלא אבלתי מה להלן מגופו אף כאן מגופו ואכתי מופנה מצד אחד הוא הניחא למאן דאמר ^ולמדיו ואין משיבין אלא לכמ"ד למדיו ומשיבין מאי איכא למימר הך דרבי אבהו מדרב נחמן אמר רבה בר אבהו נפקא ^זדאמר רב נחמן אמר רבה בר אבהו מאי דכתיב ^חואני הנה נתתי לך את משמרת תרומותי ^טבשתי תרומות הכתוב מדבר אחת תרומה מטהורה ואחת תרומה טמאה ואמר רחמנא לך שלך תהא להסקה תחת תבשילך: וכל הטמאים כו': מנא הני מילי א"ר יוחנן משום ר' ישמעאל אמר קרא **י'איש איש מזרע אהרן** והוא צדוע או זב וגו' ^יאי זהו דבר ששוה בורעו

לא נתתי ממנו למת לא צסיכה קאמר אלל כך הוא מתודה לא קניתי ממנו ארון ותכריכים למת אפילו כשנטמא דלא יכולתי להוציאו ולא שניתיו לדבר שאינו לאכילה והוא לרבי המת הא לחי דומיא דמת נתתי ואשמועינן דאף על גב דמעשר טהור לא יתן אלל לאכילה ושתייה וסיכה אס נטמא מותר לחלו לנקות ממנו חלוק: **מופנה מלד אחד**. דההוא דפסח מופנה לגזירה שוה אבל דמעשר כולוהו תליתא אלזכרת להו: **הניחא למאן דאמר**. פלוגתא דרבי ישמעאל ורבענן היא בהמפלת במס' נדה (דף כג:). סך דרבי אבהו.

צורעו

עין משפט ונר מצוה

נח א מיי פ"ד מהלכות פרה אדומה הל' יד:
נז ב מיי פ"צ מהל' תרומות הלכה יד ופי"א הלכה א טו"ע י"ד סימן שלא עסיף יט:

»
»

תוספות ישנים

תליתא ממנו כתיבי במעשר חד לגופיה למעט מעשר ראשון שמותר באניעות: ואימא ליקח לו ארון ותכריכן אי"ל רב הונא בר יהושע ממנו מגופו וסימה דהאמת כך הוא דדרשינן במשניות למה נתיבי ממנו למת ליקח לו ארון ותכריכן ואי"ל רב הונא ממנו כתיבי ואפילו מגופו ור"ש ליקח לו ארון ותכריכן דאסור: אחת תרומה טהורה ואחת תרומה טמאה. וסימה דהתם בפרק כל פסולי המוקדשין אמרינן אחת תרומה טהורה ואחת תרומה תלויה וי"ל דהא והא אחת התם דקאי בני משמרת תרומותי דמיירי בשמיכות תרומה קאמר אחת תרומה טהורה ואחת תרומה תלויה וי"ל דהא דאמר רחמנא להסקה תחת תבשילך קאי דריש אחת תרומה טהורה וטמאה יחד דלוי תלויה לאו מנזותה בשפה אלל מולין לא אולנין ולא שורפינן:

»
»

מוסף רש"י

איש איש. מזרע אהרן והוא לרע או זב, לרבות את הערל. שהוא טמא שלא יאכל תרומה אס כהן הוא (ותיגה ד). דצהדי קרא תרומה כתיב. דכתיב וכל השמש וטהר ואתר יאכל מן הקדשים והיינו כנשיאן קא דריש אחת תרומה דסגי ליה צהערב שמש (קעיר ו). שרפת ארנו ומחוסר כפורים. קאי, צפרה אדומה קאי, כשרה. דקדשי צדק הבית היא ואין אונן אסור בה, דלא כתיבי הך קראי אלל בקדשי מזבח (ובחיים יז). למדין ומשיבין. גזרה שיה שתייה מופנה משני דגדיה אלל מלד אחד למדין ממנה אס אין להשיב, אבל אס יש להשיב משיבין (ושבת קלא ודע"ל ע.)